

จิ้งเหลนภูเขาเกล็ดเรียบ

Sphenomorphus maculatus (Blyth, 1853)

Streamside forest skink

จิ้งเหลนภูเขาเกล็ดเรียบ – *Sphenomorphus maculatus* (Blyth, 1853)

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูก้น 53 มิลลิเมตร และหางยาว 95 มิลลิเมตร) ลำตัวเรียวยาว หัวแบนและส่วนหัวกว้างลำคอเล็กน้อย ส่วนปลายของหัวมน หางเรียวยาวและยาวประมาณ 2 เท่าของความยาวลำตัว ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดปกคลุมและพื้นผิวเกล็ดเรียบเป็นมัน เกล็ดบนหัวเป็นแผ่นกว้าง เปลือกตาล่างมีเกล็ดปกคลุมและแผ่นเกล็ดโปร่งใส เกล็ดบนหลังและทางด้านบนของหางใหญ่ เกล็ดด้านข้างลำตัวเล็ก เกล็ดด้านท้องใหญ่กว่าเกล็ดด้านข้างลำตัวเล็กน้อย เกล็ดใต้หางขยายกว้าง เกล็ดรอบลำตัวในตำแหน่งกึ่งกลางตัวจำนวน 44 เกล็ด

ลำตัวมีด้านหลังสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอมเทา หัวสีคล้ำกว่าลำตัวและหาง บนหลังของบางตัวอาจเป็นสีน้ำตาลและไม่มีลวดลายแต่บางตัวมีจุดกลมสีดำเรียงตัวคล้ายกับเป็นแถว 2 แถวในแนวกลางตัวที่ส่วนต้นของลำตัวแล้วเหลือเพียงแถวเดียวทางส่วนท้ายของลำตัว ด้านข้างของหัวมีเส้นสีดำพาดยาวจากส่วนปลายของปากผ่านตาแล้วขยายเป็นแถบกว้างทางด้านท้ายของตาผ่านไปทางด้านบนของช่องเปิดหูและทางด้านข้างลำตัวกับทางด้านข้างของหางจนถึงปลายหาง ขอบของแถบสีดำที่ด้านข้างลำตัวเป็นเส้นค่อนข้างตรงแต่ที่ด้านข้างของหางเป็นเส้นหักด้านล่างของแถบสีดำเป็นแถบสีขาวพาดยาวจากทางด้านท้ายของตาผ่านช่องเปิดหูและต่อไปทางด้านข้างลำตัวจนถึงส่วนต้นของหาง และทางด้านล่างของแถบสีขาวเป็นประสีดำจากส่วนปลายของปากไปถึงซอกขาหน้า ขาง ด้านท้อง และใต้หางสีขาวหรือสีขาวอมเหลือง แต่ในช่วงเวลาสืบพันธุ์ ด้านท้องเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและใต้หางสีเหลืองอมส้ม ซึ่งพบในเดือนกันยายน-กุมภาพันธ์ ขาหน้าและขาหลังสีน้ำตาลและมีลายเลอะสีเข้ม นิ้วตีนมีสีน้ำตาลเข้มกับจางพาดขวางเป็นปล้อง

ขาหน้าและขาหลังค่อนข้างยาว เมื่อพับขาหลังแนบกับลำตัวไปทางด้านหน้า ส่วนปลายนิ้วตีนลำขาหน้าไปเล็กน้อย นิ้วตีนยาวและนิ้วตีนทุกนิ้วมีเล็บ

การแพร่กระจาย จีน เนปาล ภูฏาน อินเดีย เมียนมาร์ เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย เกาหลี เกาหลีใต้ เกาหลีเหนือ ในประเทศไทยพบทุกภาคของประเทศ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบในป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง บริเวณโดยรอบอ่างเก็บน้ำ ลำห้วย/คลองที่ไหลผ่านป่าดิบแล้ง และบริเวณอาคารของสถานีวิจัยฯ

พื้นที่อาศัย ค่อนข้างจำกัดแหล่งอาศัยในพื้นที่ป่า

นิสัย ออกหากินเวลากลางวัน หากินอยู่บนพื้นดินใกล้ฝั่งลำห้วย/คลองหรือบนลานหินที่กระจายอยู่ข้างลำห้วย/คลอง แต่ในฤดูฝนที่พื้นดินมีความชุ่มชื้นจะเคลื่อนย้ายไปหากินอยู่ตามพื้นล่างของป่า รวมทั้งบริเวณอาคารของสถานีวิจัยฯ แต่พบในป่าดิบแล้งบ่อยครั้งกว่า เดินและวิ่งหากินและ

หยุดพักเป็นระยะ ในช่วงที่หยุดนิ่งมักยกหัวสูงขึ้นมาจากพื้นดิน เมื่อถูกรบกวนจะวิ่งหลบหนีเข้า ซอกหินที่อยู่ใกล้ที่สุดหรือวิ่งเข้าไปใต้กองใบไม้ที่อยู่บนพื้นล่างของป่า

สถานภาพ ไม่ได้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานี วิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมีประชากรในระดับชุมชน